

Werkmaterialen concepteindtermen voor leraren

Definitief conceptexamenprogramma
Engelse taal en cultuur
vmbo-gl/tl

September 2026

Hoe te gebruiken?

- Op de A4-pagina's staan vier kaartjes met eindtermen.
- Print de A4-pagina's dubbelzijdig en op ware grootte. Bij voorkeur op stevig papier en in kleur.
- Lamineer de A4-pagina's eventueel.
- Snijd of knip de A4-pagina's volgens de richtlijnen in het printvoorbeeld (*zie volgende pagina*).
- Dit werkmateriaal kun je gebruiken in je vaksectie of in overleg met je team.

Meer tips hoe je de kaartjes kunt inzetten vind je op: Actualisatie examenprogramma's | SLO:
www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Dit is een uitgave van:

SLO, in opdracht van het ministerie van OCW.

2026 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Instructies

- Print de A4-pagina's dubbelzijdig op ware grootte: zorg ervoor dat de printrichting op de lange zijde van het papier is ingesteld:

- Uitsnijden volgens de stippellijn in het voorbeeld op deze pagina.

Eindterm 2

De leerling gebruikt de Engelse taal op een creatieve en persoonlijke manier. (E)

Het gaat hierbij om:

- verwoorden van ideeën, gedachten, ervaringen en gevoelens;
- experimenteren met klanken, woorden en teksten en met verschillende stijlen;
- verkennen van verschillende creatieve vormen;
- verwoorden van gemaakte keuzes en eigen voorkeuren met betrekking tot inhoud en vorm.

Eindterm 3

De leerling toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Engelse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- duidelijk opgestelde en helder gearticuleerde multimediale bronnen, uitgesproken door sprekers van verschillende variëteiten van het Engels;
- vertrouwde onderwerpen;
- identificeren van taalconventies;
- herkennen en uitleggen van houdingen, standpunten en cultuuruitingen;
- overbrengen van algemene en gedetailleerde informatie uit de bronnen.

Eindterm 4

De leerling toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Engelse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- eenduidige bronnen met een heldere structuur;
- vertrouwde onderwerpen;
- identificeren van taalconventies;
- herkennen en uitleggen van houdingen, standpunten en cultuuruitingen;
- overbrengen van algemene en gedetailleerde informatie uit de bronnen.

Eindterm 1

De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in het Engels op een passend taalniveau. (E)

Het gaat hierbij om:

- lezen van en kijken en luisteren naar informatieve, opiniërende, overtuigende en amuserende bronnen in verschillende vormen, in verschillende taalvariëteiten en over diverse thema's;
- verwoorden van de eigen lees-, luister- en kijkervaringen;
- laten zien wat de opgedane ervaringen hebben bijgebracht.

Eindterm 2

De leerling gebruikt de Engelse taal op een creatieve en persoonlijke manier. (E)

Het gaat hierbij om:

- verwoorden van ideeën, gedachten, ervaringen en gevoelens;
- experimenteren met klanken, woorden en teksten en met verschillende stijlen;
- verkennen van verschillende creatieve vormen;
- verwoorden van gemaakte keuzes en eigen voorkeuren met betrekking tot inhoud en vorm.

Eindterm 3

De leerling toont begrip van de inhoud van auditieve en audiovisuele bronnen in de Engelse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- duidelijk opgestelde en helder gearticuleerde multimediale bronnen, uitgesproken door sprekers van verschillende variëteiten van het Engels;
- vertrouwde onderwerpen;
- identificeren van taalconventies;
- herkennen en uitleggen van houdingen, standpunten en cultuuruitingen;
- overbrengen van algemene en gedetailleerde informatie uit de bronnen.

Eindterm 4

De leerling toont begrip van de inhoud van schriftelijke bronnen in de Engelse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- eenduidige bronnen met een heldere structuur;
- vertrouwde onderwerpen;
- identificeren van taalconventies;
- herkennen en uitleggen van houdingen, standpunten en cultuuruitingen;
- overbrengen van algemene en gedetailleerde informatie uit de bronnen.

Te denken valt aan:

- in groepjes bespreken wat je heeft verbaasd of verrast in een video, nieuwsbericht, blog, graphic novel, tijdschrift of tijdens een museumbezoek;
- je favoriete graphic novel pitchen voor de klas;
- een posterpresentatie houden over een historisch onderwerp uit een Engelstalig gebied;
- een top vijf samenstellen van nieuwe Engelse uitdrukkingen uit een socialmediabericht die je zelf ook zou kunnen gebruiken.

Te denken valt aan:

- de belangrijkste stappen uit een instructiefilmpje over bijvoorbeeld koken, tekenen, ICT of een sportoefening verwerken in een stappenplan en uitvoeren;
- je mening geven over een informatiefilmpje over de invloed van sociale media;
- voorbeelden van formeel en informeel taalgebruik verzamelen uit interviews met een politicus, ondernemer en sporter;
- de belangrijkste ideeën uit een documentaire samenvatten in een tekstbericht;
- je ideale vakantie plannen op basis van filmpjes over het weer, reisinformatie, activiteiten en bezienswaardigheden.

Te denken valt aan:

- een brief schrijven naar je jongere ik: wat zou je je jongere ik mee willen geven;
- een Engelstalig geluidslandschap maken met woorden, klanken en korte tekstfragmenten waarmee je de sfeer van een grote stad laat horen;
- een scène uit je favoriete film verplaatsen naar een andere tijd of plaats en deze naspelen;
- een kwartetspel ontwerpen over Engelstalige landen, met categorieën als cultuur, geschiedenis en populaire media.

Te denken valt aan:

- de spelregels van een Engelstalig bordspel begrijpen en toepassen;
- in groepjes de belangrijkste informatie uit profielgerelateerde Engelstalige mbo-teksten samenvatten op een poster of slides;
- signaalwoorden voor oorzaak-gevolg uit online nieuwsberichten verzamelen en gebruiken tijdens een presentatie;
- feiten en meningen onderscheiden met kleurmarkeringen in online teksten over online privacy;
- het spanningsverloop in een verhaal tekenen in een grafiek met kernwoorden.

Eindterm 5

De leerling verwerft doelgericht informatie uit diverse bronnen in de Engelse taal. (B)

Het gaat hierbij om:

- bepalen van de informatiebehoefte met betrekking tot vertrouwde onderwerpen, op basis van een vooraf gesteld doel;
- doelgericht selecteren van informatie uit eenduidige auditieve, audiovisuele en schriftelijke bronnen;
- onderscheiden van overeenkomsten en tegenstrijdige inhoud, feitelijke uitspraken en standpunten;
- beoordelen van de relevantie van informatie voor het beoogde doel.

Eindterm 6

De leerling spreekt in het Engels, afgestemd op doel, publiek en context. (B)

Het gaat hierbij om:

- eenvoudig en helder presenteren van eenduidige informatie over vertrouwde onderwerpen;
- vertellen van verhalen;
- helder verwoorden van ervaringen, gevoelens en gebeurtenissen;
- uitleggen van meningen;
- inzetten van passend taalgebruik en geschikte communicatievorm;
- gebruiken van eenvoudige taalstructuren en uitdrukkingen.

Eindterm 7

De leerling voert gesprekken in het Engels, afgestemd op doel, gesprekspartners, context en medium. (B)

Het gaat hierbij om:

- mondelinge interactie met diverse gesprekspartners over vertrouwde onderwerpen;
- uitwisselen van persoonlijke en feitelijke informatie in informele en formele sociale contacten;
- uitwisselen van informatie, ervaringen en gedachten in korte en eenvoudige, schriftelijke informele en formele interactie over vertrouwde zaken;
- afstemmen van taalgebruik en non-verbale communicatie op socioculturele gebruiken en het perspectief van de gesprekspartner;
- actief bijdragen aan kennisopbouw, begrip of het bepalen van een aanpak;
- gebruiken van eenvoudige taalstructuren en uitdrukkingen.

Eindterm 8

De leerling schrijft in het Engels, afgestemd op doel, publiek, context en medium. (B)

Het gaat hierbij om:

- uitwisselen van informatie, ervaringen, gevoelens en gedachten in schriftelijke, informele en formele interactie over vertrouwde onderwerpen;
- produceren van eenduidige informerende en verhalende teksten;
- adequaat toepassen van taalregister en conventies van de tekstsoort;
- afstemmen van taalgebruik op socioculturele gebruiken en het perspectief van de communicatiepartner;
- gebruiken van eenvoudige taalstructuren en uitdrukkingen.

Te denken valt aan:

- teksten uit tijdschriften, brochures en internet snel doorlezen om relevante informatie te vinden voor het kiezen van de beste telefoon binnen een bepaald budget;
- online vacatures bekijken om te bepalen welke stageplaats het beste bij jou past;
- informatie uit verschillende bronnen afwegen om te bepalen of een game het geld waard is;
- informatie over gezonde voeding uit verschillende bronnen vergelijken en beoordelen welke bron het meest betrouwbaar is om een advies te schrijven voor de schoolkantine.

Te denken valt aan:

- in een Britse stad bezienswaardigheden samen uitkiezen en de beste route met elkaar afstemmen;
- in een videogesprek met vrienden bijkletsen over gebeurtenissen van de afgelopen week;
- aan het loket van het treinstation bespreken welke trein of overstap je kunt nemen;
- gevoelens en reacties uitwisselen bij het afzeggen van een reis;
- bespreken wat de beste oplossing is als er te weinig geld is voor een geplande activiteit.

Te denken valt aan:

- de plot van een boek of film navertellen en enkele belangrijke gebeurtenissen samenvatten;
- eigen dromen, verwachtingen en ambities na het eindexamen beschrijven;
- verslag doen van een reis naar een Engelstalig land, gebaseerd op eigen ervaringen of op een boek of film, en daarbij gevoelens en reacties beschrijven;
- toelichten waarom je voor een bepaalde hobby of aankoop hebt gekozen;
- een presentatie houden met gedetailleerde informatie over een culturele traditie in een Engelstalig gebied.

Te denken valt aan:

- in een verslag een recente gebeurtenis beschrijven op basis van relevante informatie uit nieuwsberichten;
- een blogpost schrijven over de eigen bucketlist voor de komende tien jaar;
- een korte recensie schrijven van een boek of een film;
- een bedankmail schrijven aan een gastspreker of stagebegeleider;
- in een online post informeren over een aankomend evenement en aangeven waarom je het zou moeten bezoeken.

Eindterm 9

De leerling verkent de relatie tussen het Engels en andere talen. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van overeenkomsten en verschillen op klank-, woord- en zinsniveau tussen het Engels en andere talen die de leerling kent;
- verkennen van de invloed van het Engels op de Nederlandse taal en andere talen;
- laten zien hoe overeenkomsten en verschillen tussen Engels en andere talen helpen bij het leren en begrijpen van het Engels.

Eindterm 10

De leerling toont inzicht in en reflecteert op het effect van keuzes in Engels taalgebruik in relatie tot het doel en de beoogde impact op de ontvanger. (H)

Het gaat hierbij om:

- herkennen en beschrijven van verschillen van keuzes in woorden, zinnen, toon en stijl;
- verwoorden welke reacties of gevoelens verschillende vormen van taalgebruik oproepen;
- conclusies trekken over hoe taalgebruik een boodschap kan versterken of juist niet;
- experimenteren met het afstemmen van het eigen Engelse taalgebruik op verschillende doelen en ontvangers.

Eindterm 11

De leerling verkent passende aanpakken voor het leren van Engels nu en in de toekomst. (E)

Het gaat hierbij om:

- oriënteren op effectieve aanpakken en strategieën voor het leren van Engels;
- experimenteren met strategieën om taalverschillen te overbruggen;
- experimenteren met aanpakken die helpen bij het leren van Engels voor nieuwe opleidings- en beroepscontexten;
- laten zien hoe je Engels effectief kunt leren zonder formele instructie.

Eindterm 12

De leerling verkent het eigen en andermans meertalige repertoire en de rol van het Engels daarin. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van de relatie tussen het eigen meertalige repertoire en de eigen identiteit;
- verkennen hoe het Engels van Engelstalige sprekers kan verschillen;
- verkennen hoe de Engelse uitspraak van niet-Engelstalige sprekers kan verschillen;
- ervaren hoe het eigen meertalige repertoire bij kan dragen aan succesvolle communicatie in het Engels;
- laten zien hoe iemands meertalige achtergrond invloed heeft op het spreken en schrijven van Engels.

Te denken valt aan:

- zinnen herkennen waarin de Engelse woordvolgorde door het Nederlands is beïnvloed en deze verbeteren;
- in groepjes proberen zoveel mogelijk Engelstalige uitdrukkingen te vinden in willekeurige bronnen: eigen opdrachten, chatberichten, in een lesboek van een ander vak of online;
- in een Engels fictiefragment woorden markeren die lijken op het Nederlands en uitleggen welke woorden helpen om de tekst te begrijpen en welke juist niet.

Te denken valt aan:

- een nieuwsbericht en een socialmediabericht over hetzelfde onderwerp vergelijken en markeren welke woorden en beelden zorgen voor een neutrale, persoonlijke of emotionele toon;
- een speech van een president, een klimaat-activist en een artiest bij een prijsuitreiking vergelijken en aangeven welke gevoelens het taalgebruik oproept en waarom;
- laten zien welke bijwoorden en uitdrukkingen een boodschap versterken of verzwakken door ze op een impactladder te plaatsen;
- hetzelfde bericht over hulp bij een school-festival of de opening van een start-up schrijven voor verschillende ontvangers, zoals de burgemeester, een lokale ondernemer, ouders en klasgenoten;
- een tekst met neutrale informatie over een product omzetten naar een promotekst voor een specifiek Engelstalig land naar keuze en bespreken wat er verandert.

Te denken valt aan:

- zoveel mogelijk manieren bedenken waarop je buiten de les Engels kunt leren;
- een spreekwoord omschrijven door middel van andere woorden of gebaren;
- oefenen met lastige situaties ter voorbereiding op een mondeling, zoals een woord niet weten of een vraag niet begrijpen;
- in carrouselvorm experimenteren met taalleer- en taalvaardigheidsstrategieën, zoals filmpjes bekijken om iets te leren, je meertaligheid gebruiken, apps gebruiken en globaal lezen, en bepalen welke strategie in een bepaalde situatie het beste werkt;
- een stappenplan maken voor verschillende praktijksituaties waarbij je Engels tegenkomt, zoals een bijbaan, vakantie, stage of vervolgopleiding: hoe het Engels te verbeteren?

Te denken valt aan:

- fragmenten van Engelstalige accenten beluisteren, aangeven wat voor indruk ze geven zoals 'cool', 'formeel', 'relaxed', en uitleggen welk accent het beste past bij de eigen identiteit;
- Engelstalige fragmenten uit verschillende contexten beluisteren en uitleggen hoe verschillen in taalgebruik samenhangen met leeftijd, sociale achtergrond en regio;
- luisteren naar niet-Engelstalige sporters die Engels spreken en bespreken wat opvalt aan hun uitspraak en hoe je de boodschap toch begrijpt;
- uit een set plaatjes met taalsituaties kiezen wat met het eigen Engels mogelijk is en deze inclusief beschrijving verzamelen in een succesbox.

Eindterm 13

De leerling verkent de mogelijkheden en beperkingen van digitale middelen bij het leren van en communiceren in een vreemde taal. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen hoe digitale middelen de internationale communicatie beïnvloeden;
- experimenteren met de mogelijkheden van verschillende digitale middelen;
- verkennen wat de beperkingen zijn van het gebruik van digitale middelen;
- laten zien welke digitale middelen de persoonlijke voorkeur hebben en waarom.

Eindterm 14

De leerling gebruikt ervaringen, interesses en kwaliteiten bij de eigen loopbaanontwikkeling. (E)

Het gaat hierbij om:

- verkennen van de rol van vakspecifieke kennis en vaardigheden in de samenleving;
- oriënteren op sectoren, beroepen en vervolgopleidingen waarin kennis over en beheersing van het Engels een rol kunnen spelen;
- deelnemen aan activiteiten die bijdragen aan het verkennen van interesses, kwaliteiten en mogelijkheden;
- reflecteren op opgedane ervaringen, indien relevant voor de eigen oriëntatie op studie en beroep.

Eindterm 15

De leerling doet ervaring op met verschillende vormen van fictie in de Engelse taal. (E)

Het gaat hierbij om:

- rijke en diverse vormen van fictie uit verschillende contexten;
- uitdagende inhoud en toegankelijk taalniveau, waar nodig met ondersteuning van ver- en hertalingen, ondertiteling en verkorte versies;
- verwoorden van de eigen lees-, luister- en kijkervaringen;
- verwoorden van de eigen keuzes aan de hand van relevante voorbeelden.

Eindterm 16

De leerling toont inzicht in inhoud en context van Engelstalige fictie en verkent de relatie met de eigen context. (H)

Het gaat hierbij om:

- vormen van fictie die oorspronkelijk in het Engels zijn geschreven of gemaakt, waar nodig met ondersteuning van ver- en hertalingen, ondertiteling en verkorte versies;
- beschrijven van herkenbare thema's, verhaallijnen en kenmerken van personages en hun ontwikkeling;
- verbanden leggen tussen inhoud en context van een fictiewerk en de eigen leefwereld en ervaringen.

Te denken valt aan:

- uitleggen waarom een bron wel of geen fake news is;
- in een leercircuit opdrachten uitvoeren met digitale middelen zoals chatprogramma's, online platforms en AI-tools, om te ervaren hoe deze helpen bij het communiceren in het Engels;
- je spreekvaardigheid oefenen met een chatbot op basis van een prompt zoals 'Let's plan the perfect festival for teenagers' of 'Ask me which social media platform I would remove and why';
- oefenen met een digitaal taalleermiddel, zoals een taalleerapp of een online woorddoefenprogramma, en een beoordelingskaart maken: wat de voor- en nadelen zijn en hoe het helpt bij het leren van Engels;
- je favoriete digitale middel, zoals AI of een chatprogramma, pitchen aan klasgenoten en uitleggen hoe het bijdraagt aan het communiceren in het Engels.

Te denken valt aan:

- een tijdlijn maken van de momenten op een dag waarop je Engels tegenkomt: wat zegt dit over de rol van Engels in de samenleving;
- een klassikale brainstorm houden over welke rol Engels speelt in vervolgoopleidingen, zoals international business, toerisme, communicatie, ICT, luchtvaart en hotelmanagement, om de mogelijkheden en eigen interesses te verkennen;
- kennismaken met het Engels in vervolgoopleidingen die passen bij jouw profiel, bijvoorbeeld door het volgen van een proefles of het lezen van een Engelstalige vaktekst; waar kom je Engels tegen;
- als jaarafsluiting een poster maken over de rol van Engels in de door jou gekozen vervolgoopleiding en deze presenteren tijdens een postermarkt.

Te denken valt aan:

- de eigen mening geven over een genre dat je voor het eerst hebt verkend en dit met voorbeelden illustreren;
- in een gesprek duidelijk maken wat een verhaal spannend, meeslepend of saai maakt;
- een audio of videobericht maken voor vrienden met je reactie op de afloop van een film of een verhaal waarin je vertelt of je het einde had verwacht of niet;
- een nieuw gedicht maken door woorden uit een liedtekst of gedicht weg te laten en kort uitleggen of de oorspronkelijke boodschap behouden is.

Te denken valt aan:

- een vlog maken waarin je mogelijke alternatieve wendingen in een verhaal bespreekt en uitlegt wat de verwachte gevolgen daarvan zijn;
- in een korte schrijfofdracht uitleggen waarom je je herkent in een onderwerp, personage of emotie uit een Engelstalig fictiewerk en daarbij voorbeelden uit het werk en je eigen ervaringen gebruiken;
- contexten en kenmerken van personages uit Engelstalige verhalen uit verschillende streken of landen vergelijken en klassikaal bespreken wat de overeenkomsten en verschillen zeggen over de eigen cultuur;
- een scène uit een Engelstalige serie of film bekijken en in een groeps gesprek bespreken hoe gedrag, omgangsvormen of gewoonten verschillen van wat in Nederland gebruikelijk is;
- de ontwikkeling van een personage in een verhaal uitleggen in een infographic.

Eindterm 17

De leerling toont inzicht in cultuurgebonden aspecten in Engelstalige bronnen uit gebieden waar Engels een voertaal is. (B)

Het gaat hierbij om:

- herkennen en beschrijven van tradities, gebruiken en maatschappelijke verschijnselen in bronnen in verschillende vormen en media;
- uitleggen van culturele kenmerken in de bronnen;
- conclusies trekken over de betekenis van culturele kenmerken in nieuwe bronnen;
- vergelijken van deze culturele kenmerken met de eigen ervaringen en standpunten.

Eindterm 18

De leerling onderscheidt cultuurgebonden aspecten in communicatie in het Engels en reflecteert op hoe deze de communicatie beïnvloeden. (H)

Het gaat hierbij om:

- kennismaken met cultureel bepaalde normen, overtuigingen en gewoonten in diverse vormen van input en in diverse situaties;
- beschrijven hoe culturele kenmerken de communicatie in dagelijkse, opleidings- en beroepssituaties kunnen beïnvloeden;
- relateren van de waargenomen culturele kenmerken aan eigen ervaringen en opvattingen;
- verwoorden hoe je stereotypering en misverstanden in de eigen communicatie kunt voorkomen.

Te denken valt aan:

- tradities rondom nationale feestdagen in een Engelstalig land vergelijken met Nederlandse feestdagen en de overeenkomsten en verschillen weergeven in een Venn-diagram;
- eigen voorkeuren en leefstijlen vergelijken met die van leeftijdsgenoten uit een Engelstalig land en de overeenkomsten en verschillen verwerken in een infographic;
- in tweetallen bespreken hoe een cultureel misverstand, bijvoorbeeld bij een begroeting of uitnodiging, kon ontstaan en hoe dit voorkomen had kunnen worden.

Engelse taal en cultuur vmbo-gl/tl
Domein C Cultuurbewustzijn
Subdomein C2 Cultuur in de maatschappij - SE - CE

Te denken valt aan:

- in een Engelstalige tekst of fragment uitdrukkingen opzoeken die laten zien hoe formeel of informeel de situatie is en de bevindingen noteren op een werkblad met voorbeelden;
- typische uitdrukkingen en gezegden in een tekst bespreken en die met vergelijkbare uitdrukkingen in de eigen taal vergelijken;
- informatie opzoeken over bijzondere tradities of gebruiken uit een Engelstalig cultuurgebied en in een korte poster of digitale flyer laten zien hoe deze zijn ontstaan en hoe ze verschillen van tradities in Nederland;
- clichés over een bepaald land of cultuur herkennen in Engelstalige reclames, memes of korte video's en in een klassengesprek bespreken waarom deze beelden kloppen of juist niet.

Engelse taal en cultuur vmbo-gl/tl
Domein C Cultuurbewustzijn
Subdomein C2 Cultuur in de maatschappij - SE - CE